

О. К. Буряга
студ. IV курсу
спеціальність «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: к. е. н., доц. О. Г. Дроздова

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА НАУКОВО-ДОСЛІДНІ РОБОТИ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Науково-дослідні роботи є важливою складовою діяльності бюджетних установ, спрямованою на розвиток науки, технологій та інновацій. Облік витрат на такі роботи вимагає особливої уваги та системності з боку фінансових відділів та керівництва.

Наукові установи та вищі навчальні заклади здійснюють науково-дослідні роботи (НДР), які можуть фінансуватись з загального фонду бюджету, або за рахунок замовників.

Операції з фундаментальних НДР, що фінансуються з державного бюджету України, звільняються від оподаткування ПДВ [1, ст. 197.1.22.].

Роботи, виконувані за господарськими договорами, такої пільги нема. Тому вони оподатковуються ПДВ на загальних підставах.

Між замовником та виконавцем укладається договір на виробництво науково-технічної продукції типової форми.

До собівартості НДР включають витрати:

- на теоретичні дослідження, розроблення технічних пропозицій, виконання розрахункових робіт, моделювання процесів;

- пов'язані з добором науково-технічної літератури, інформаційних матеріалів, дослідженнями на патентну чистоту, складанням методики виконання робіт, розробленням техніко-економічного обґрунтування;

- на розроблення документації та виготовлення дослідних зразків, засобів для випробування, налагодження, роботи з підготовкою;

- на дослідні роботи, узагальнення і аналіз результатів і розроблень пропозицій про впровадження або обґрунтування доцільності подальшого проведення робіт;

- на винахідництво і раціоналізацію;

- на розроблення дослідно-технологічного регламенту, положень технології виробництва зразків;

- на передачу своїх науково-технічних досягнень [2, с. 258].

Об'єктом планування, обліку і калькулювання є окремі теми згідно з етапами їх виконання. При плануванні НДР розраховують кошторисну вартість. У вартість робіт включають суму прямих та непрямих витрат, на придбання спеціального устаткування, матеріалів для виконання робіт, суму прибутку. Облік і калькулювання НДР здійснюється позамовним методом. Обов'язковою вимогою здійснення витрат та відображення їх в обліку є: затвердженого тематичного плану; укладання договору; надходження авансу.

Аналітичний облік витрат ведеться в багатографних картках обліку за кожною темою та номенклатурою калькуляційних статей. Фактична собівартість НДР – на підставі карток аналітичного обліку.

Для проведення аналізу використання коштів щомісяця складається Звіт про виконання кошторису витрат на проведення НДР та Зведена відомість витрат на проведення НДР. Виконані та передані замовнику роботи оформляються Актом приймання-передачі виконаних НДР.

При виконанні тем проводиться закупівля необхідного обладнання та устаткування, якщо потім обладнання передане в користування виконавцю – проводиться інвентаризація.

Витрати розпорядників бюджетних коштів на виконання НДР обліковуються на рахунку 811 «Витрати на виготовлення продукції», який за Кт кореспондує з 161 «Виробництво розпорядників бюджетних коштів». На субрахунку 1611 «НДР» – витрати, пов'язані з виконанням теми [2, с. 261].

Кореспонденцію рахунків з обліку витрат на НДР подано в табл. 1.

Таблиця 1

Бухгалтерські проводки з відображення витрат на НДР

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	2	3	4
1	Надійшли аванси від замовників НДР	2313	6911
2	Нарахування заробітну плату виконавцям НДР	8111	6511
3	Нарахування на заробітну плату єдиного внеску	1611 8112	8111 6313
4	Передано зі складу матеріали на виконання НДР	8113 1611	151 8113
5	Передано зі складу малоцінні та швидкозношувані предмети для виконання НДР	8113 1611	1812 8113
6	Придбано спецобладнання для виконання НДР за попередньою оплатою: – перераховано кошти – отримане обладнання	2113 1116	2313 2113
7	Передано спецобладнання в науковий підрозділ	1611	1116
8	Оприбуткування на позабалансовому рахунку спецобладнання	02	–
9	Списано на вартість НДР послуги з водо-, тепло-, енергопостачання	8113	6415
10	Прийнято виконані роботи від співвиконавців	1611	6415
11	Перераховано в кошти з реєстраційного рахунку	6415	2313
12	Нарахована заробітна плата адміністративному персоналу	8111	6511
13	Нарахування на зарплату адміністративного персоналу єдиного внеску	8113 5511	6313 8113
14	Розподілені загальноувиробничі витрати за темами	1611	1618
15	Здача замовникам виконаних НДР	2111	7111
16	Списання доходу на результати виконання кошторису	7111	5511
17	Повернуто на склад невикористані матеріали (метод сторно)	(1611)	(151)
18	Списані витрати з НДР після підписання акту виконаних робіт	8211 5511	1611 8211
19	Оприбутковане спецобладнання, після виконання НДР – за вирахуванням зносу – на суму зносу спецобладнання	1116 1116	7511 1412

Закінчення таблиці 1

1	2	3	4
20	Закриття рахунка доходів від надходження спецобладнання	7511	5511
21	Збільшення суми внесеного капіталу	5511	5111
22	Списання з позабалансового рахунку спецобладнання,	-	02
23	Взаємозалік заборгованості між замовником і виконавцем	6911	2111
24	Доплата замовником за виконані НДР	2313	2111

Джерело: [2, с. 268]

Облік витрат на НДР в бюджетних установах є складним процесом, який вимагає уваги до деталей та дотримання відповідних внутрішніх та законодавчих вимог. Ефективне управління цим процесом допомагає забезпечити оптимальне використання фінансових ресурсів для досягнення наукових цілей та завдань установи.

Список використаної літератури

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI зі змінами. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 16.04.2024).
2. Безверхий К. В. Облік в бюджетних установах : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 312 с.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 «Витрати» затверджене Наказом Міністерства фінансів України 18.05.2012 № 568. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0903-12#Text> (дата звернення: 16.04.2024).